

KRITISKE DISKUSSIONER

Af økonom, cand. Scient. Adm. Henrik Herløv Lund

ikke partiorganiseret medlem af centrum - venstre

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

Kommentar og debatindlæg

SF – UD TIL HØJRE?

Efter at have smedet en alliance med partiets "grønne" tegner det til, at Søvnal, Möger og "arbejderristerne" i SF s højrefløj på landsmødet vinder kampen om SF s sjæl, fremtidige politik og ledelse. Hermed sætter højrefløjen sig på det meste med lidt magtdeling til De Grønne og SF synes at sætte kurs i højresocialdemokratisk retning.

1. ALLIANCE MELLEM "GRØNNE" OG "ARBEJDERRISTISK" HØJREFLØJ.

Dagens kronik i Jyllandsposten om "Ny økonomisk realisme" fra 5 SF ministre viser, at partiets højrefløj, "arbejderristerne" (Möger, Kragh og Sohn) er gået sammen med SF s såkaldte "grønne" ¹(Auken og Dyhr) om stram økonomisk politik

¹) Om fløjdelingen i SF i "arbejderrister", "grønne" og "traditionalister", se feks Garp, Jørgen: Skillelinier og paradokser i SF, <http://www.garps-verden.com/2012/03/sillelinier-og-paradokser-i-sf-2version.html>

kombineret med såkaldt "grøn omstilling".²

Opstillingen af Mette Touborg som næstformands kandidat og hendes udmelding om, at hun foretrækker at bestride posten sammen med Tesfaye bekræfter dette. Ligeledes udmeldingen fra en førende "grøn", Steen Gade, om, at han ser Touborg og Tesfaye som "et drømmeteam".

2. HØJREFLØJEN VINDER MAGTKAMPEN.

Hermed kan der næppe være nogen tvivl om, at SF's højresocialdemokratiske højrefløj med Thor Möger Pedersen som chefarkitekt³ vinder kampen i SF og med Tesfaye som fuldtidsformand og Touborg som kun deltidsformand er der næppe nogen tvivl om, hvem som vil have fat i den lange ende og sidde på det organisatoriske apparat.⁴

Det er givet også det som Tesfaye er udset til: Han skal være højreledelsens forlængede arm i partiorganisationen og holde "ro på bagsmækken".⁵

Den interne opposition i SF vil få det svært fremover.

3. GRØN – OG HØJREDREJET.

For os andre udenforstående er det en interessant lektion i, at det at være grøn i SF altså ikke har noget at gøre med at være progressiv i henseende til velfærds-, social- og fordelingspolitik eller i henseende til økonomisk politik.

For omdrejningspunktet i alliancen er, at statsunderskuddet skal have første prioritet og at det offentlige forbrug skal skæres ned (fylde mindre i økonomien), hvilket oversat til almindeligt dansk betyder velfærdsbesparelser.⁶

²) Jf. Möger Pedersen, Thor, Ole Sohn, Ida Auken, Astrid Kragh og Pia Olsen Dyhr: SF's nye økonomiske realisme. Jyllandsposten 13.04.12

³) Jf. Lundkvist, Anders: Kampen om SF's sjæl. Modkraft 02.04.12

⁴) Jf. Jf. Klarskov, Kristian og Morten Skærbæk: SF barsler med en A – og en B – næstformand. Politiken 13.04.12

⁵)Jf. Brandstrup, Mads: Næstformandsvalg skyder SF – strid i gang. Politiken 28.03.12

⁶) Jf. Dall, Casper og Amalie Kestler: Hav tålmodighed, partifæller. Interview med Villy Søvnald. Information 13.04.12

Hvilket som Mögers skattereform allerede viser naturligtvis også vil gå ud over ligheden.

Velfærd og lighed skal altså betale regningen for statsunderskud og grøn omstilling.⁷

4. TRADITIONALISTERNE TABER.

De store tabere internt i SF synes at være partiets traditionalister eller "socialistiske fløj" omkring tidligere formand Holger K. Nielsen og socialordfører Özlem Cekic.

⁸⁹ Disse lufter i dag i Ekstrabladet utilfredshed med, at højrefløjen "forsøger at løbe med det hele", uanset at de selv udgør et flertal på 8 i SF s folketingsgruppe.

Holger K. Nielsen betoner ellers, at "Jeg har været loyal overfor Villy i hele hans tid som formand". Her ligger måske problemet begravet.¹⁰

Mens højrefløjen (Möger) har været udfarende og politikformulerende, har "traditionalisterne" lænet sig tilbage og accepteret højredrejningen af hensyn til regeringsprojektet.

5. ER DER EN VEJ TILBAGE?

Traditionalisterne synes dog at have haft en opfattelse af, at man nødt til at acceptere højredrejningen under regeringsdeltagelsen, men herefter skulle SF vende tilbage til sin "klassiske", mere venstredrejede politik. Udtrykt i fx forslaget om, at SF skulle arbejde for øget boligbeskatning EFTER denne valgperiode.

Det synes nu at være en illusion.

Mögens og Søvnald påberåber sig at repræsentere "moderne socialisme", men for en udenforstående minder dette til forveksling om (højre)socialdemokratisme.¹¹

Og når højrefløjen nu sætter sig tungt på landsledelse, næstformandspost og i forvejen styrer den daglige ledelse vil SF s transformation fra et

⁷) Jf. Dall, Casper og Amalie Kestler: Hav tålmodighed, partifæller. Interview med Villy Søvnald. Information 13.94.12

⁸) Jf. jf. Mogensen, Lars Trier: Villy og brokkerøvene spiller kopimusik. Politiken 13.04.12 og Jf. Kestler, Amalie: Søvnalds store satsning. Information 13.04.12

⁹) Jf. Kestler, Amalie: Søvnalds store satsning. Information 13.04.12

¹⁰ Jf. Ekstra Bladet: Holger i opgør med Villy. 13.04.12

¹¹) Jf. Dall, Casper og Amalie Kestler: Hav tålmodighed, partifæller. Interview med Villy Søvnald. Information 13.94.12

”venstresocialdemokratisk” til et højresocialdemokratisk parti være fuldendt. Der vil være sket et egentlig politikskifte.¹²

”Traditionalisterne” taber måske netop, fordi de overlod politikformuleringen til højrefløjen.

6. SF SELVSUGGESTION.

Når den socialdemokratiske højrefløj har vundet kommer vi givet til at opleve masser af ”selvsuggestion” på landsmødet med appeller om sammenhold og fremtidigt fokus på bedre formidling af politikken. For det er jo selve den sejrende højresocialdemokratiske kurs som er årsag til vælgerflugten fra SF.

Men det vil man naturligvis ikke indrømme og da døden skal have årsag vil vælgerflugten blive forklaret med dårlig kommunikation og for megen intern debat. Selvom vælgerflugten indtraf meget hurtigt efter regeringsdannelsen og længe før de interne uenigheder brød ud. Men på den måde får man også på en fiiks måde skudt skylden for de dårlige meningsmålinger over på de interne kritikere.

7. RESULTATPARADE.

Vi vil givet også se omfattende opstilling af SF s ”sejre” og ”aftryk” på regeringens politik. Energiforlig, ophævelsen af fattigdomsydelser og sundhedsforsikringer, loft over antal elever i gymnasieklasser, kickstart vil tilsyneladende blive forsøgt serveret som resultater for SF.¹³

Alle disse ting er i sig selv udemærkede.

MEN: Problemet i at fremstille dem som SF sejre er, at der enten er tale om fællesgods for alle tre regeringspartier (energiforlig, fattigdomsydelser, sundhedsforsikringer) eller for S, Enhedslisten og SF (kickstart). Mens loft over gymnasieklasser vel var noget Enhedslisten fik med i finanslovsaftalen.

¹²) Jf Kestler, Amalie; Foran anførte værk.

¹³) Jf. Dall, Casper og Amalie Kestler: Hav tålmodighed, partifæller. Interview med Villy Søvndal. Information 13.94.12 og jf. Kristensen, Kim: Vi er nået mere på seks måneder end i de seneste 15 år. Interview med Astrid Kragh. Information 10.04.12

8. DET TALER VI IKKE OM.

Derimod vil højreledelsen selvsagt forsøge at forbigå i tavshed eller i hvert tilfælde nedtone, at de indrømmelser, som SF opnåede i samarbejdet med S (millionær og bankkat, velfærdsloft, betalingsring) har måttet opgives efter regeringsdannelsen. Og at de særlige SF mærkesager forud for valget således IKKE er kommet igennem.

Men man vil så til gengæld altså forsøge at låne lidt af glansen fra de ikke mange fælles forbedringer, som regeringen har opnået.

9. VALGPROGRAMMET OPGIVET.

Det må anerkendes at S og SF på finansloven 2012 sammen med Enhedslisten fik reddet stumperne fra "Fair Løsning".

Men kendsgerningen er dog, at hovedparten af det S + SF gik til valg på er blevet droppet: Millionær og bankkat mm. , det 20 mia. velfærdsloft som skulle finansieres heraf, beskæftigelsesloft på 60 til 70.000 og 40 mia. i vækstinvesteringer. I stedet kom kun en begrænset afgiftsforhøjelse og en langt mere amputeret kickstart. I sig selv udmærket, men med relativt begrænset ambitionsniveau og effekt.

Et politikskifte "over night", hvor mange af ikke mindst SF s vælgere havde svært ved at følge med – for ikke at sige følte snydt.¹⁴

10. NY ØKONOMISK REALISME – ELLER BARE BORGERLIG ØKONOMISK POLITIK?

Til gengæld for disse begrænsede "forbedringer" har S + SF med regeringsdannelsen accepteret at føre de borgerliges økonomiske "Genopretningspolitik" og gennemføre de borgerliges "reformer": Reformen af førtidspension og fleksjob er VK's, indgrebet i specialundervisning er VK's, budgetloven er VK's, topskattelettelse er VK. Og det seneste skud på stammen med "smalvækst" og velfærdsbesparelser

¹⁴) Jf. Berlingske: SF vælgere er skuffer over partiets højredrejning., 11.04.12 og jf. Berlingske: SF og magten. 13.04.12

ligner også til forveksling VK s ”Reformpakken 2020”.

Den nye økonomiske realisme ligner således til forveksling den borgerlige økonomiske politik.¹⁵ Men det er naturligvis altid et godt salgssif at kalde det noget andet.

Man vil selvfølgelig altid præsentere denne politik med det mål at sikre velfærden. Det gjorde jo også Fogh altid med sine reformer. Men det korte af det lange er, at med målsætningen om mindre offentligt forbrug begynder S + SF en afvikling af velfærden.

11. ER BEFOLKNINGEN PÅ VEJ TIL HØJRE – ELLER SYNES DE BARE, AT DE BORGERLIGE ER BEDST TIL AT FØRE BORGERLIG POLITIK.

I ”arbejderristernes” optik er denne politiske højredrejning nødvendig af hensyn til udviklingen i vælgerbefolkningen, der siden valget har givet Venstre massiv fremgang.

Heri aflæser både partiledelsen i SF og S et højreskred i befolkningen, som man mener at måtte komme i møde for at undgå kommende valgnederlag.

Arbejdervælgerne skal tilbage over midten i dansk politik.¹⁶

Spørgsmålet er dog om denne fortolkning af meningsmålingerne som udtryk for en højredrejning i befolkningen er korrekt?

Meget af tilgangen til Venstre er formentlig nok så meget udtryk for et fravalg af navnlig S på grund af skuffelse over opgivelsen af valgprogrammet.

Og så har S + SF med sit politiske 180 graders kursskifte til borgerlig økonomisk politik slet og ret selv skiftet ”spillebane”.

Før folketingsvalget stod vælgernes valg mellem S + SF s velfærd kontra de borgerliges besparelser og skattelettelser. Og S + SF hentede sin opbakning og fik

¹⁵) Jf. Kestler, Amalie: Foran anførte værk og jf. Mogensen, Lars Trier: Villy og brokkerøvene spiller kopimusik. Politiken 13.04.12

¹⁶) Jf. Kestler, Amalie: Foran anførte værk.

regeringsmagten på budskabet om velfærd.

Nu efter valget er der kun en "spillebane" tilbage: Den med besparelser og skattelettelser – dvs. den med borgerlig økonomisk politik.

Men når der nu handler om, hvem der kan føre den "mest ansvarlige" økonomiske politik – dvs. hvem der er bedst til borgerlig økonomisk politik, er det måske ikke så underligt, at der mener mange vælgere, at det er de borgerlige altså.

S + SF kan altså selv med deres paradigmeskifte have befordret vælgervandringen mod Løkke.

12. "SAMLING OM POLITIK OG RESULTATER".

Der er næppe tvivl om, at hvis højrefløjen definitivt sejrer på landsmødet vil Søvndal og Möger igen gennemtvinge ro om regeringsdeltagelsen.¹⁷

Ledsaget af opbyggelige paroler om samling om politiske resultater vil SF hermed formentlig stå pinen ud og hænge på i regeringen til næste folketingsvalg.

Tiderne vil formentlig til gengæld blive mere trange for kritikere og partidemokrati med øget topstyring.

13. VALGSTRATEGIEN.

Strategien for regeringen – og SF – synes at være den, at man nu midt i valgperioden gennemfører alle forringelserne og besparelserne. Så håber man på vækst og satser på sidst i valgperioden at kunne gennemføre nogle forbedringer til at pynte på resultatlisten.

Kombineret med nye valgløfter vil et så være platformen, som man prøver at gå ud

¹⁷) Jf. Klarskov, Kristian og Morten Skærbæk: SF barsler med en A – og en B – næstformand. Politiken 13.04.12 og jf. Lundkvist, Anders: Kampen om SF's sjæl. Modkraft. 02.04.12

og vinde valget på.

Masterplanen synes dog tvivlsom: Det er langt fra givet, at der kommer vækst af betydning på denne side af 2015 givet finans – og gældskrisen. Og uden vækst vil der ikke være provenu til forbedringer og valgløfter. Samtidig vil SRSF s nye krav om overskud på finansloven medføre så store velfærdsbesparelser, at det vil være tvivlsomt, om de er gået i glemmebogen igen, når næste valg nærmer sig. Og om S og SF kan generobre troværdigheden efter et 180 graders kursskifte er nok også usikkert.

14. UD – TIL HØJRE?

SF synes med højrefløjens forventelige sejr definitivt på vej mod at blive et højresocialdemokratisk parti.

Søvndal tegner til at få styr på tropperne i partiet og få lukket diskussionen om "SF s sjæl."¹⁸

Noget andet er så vælgerne, der indtil nu er flygtet fra partiet i skuffelse over de mange opgivne mærkesager.¹⁹

SF fik ved valget i 2007 fik et resultat på 13 % og på toppen af sin tilslutning fik partiet i 2009 i en meningsmåling 20,5 % s tilslutning.²⁰ Men ved valget i 2011 var det skrumpet til 9,7% og partiet synes med aktuelle meningsmålinger på 5,5 % i nærmest frit fald.²¹

Denne vælgerflugt risikerer at fortsætte, når SF i stigende grad overtager den borgerlige økonomiske politik (under navnet "Ny økonomisk realisme") og er med til at omsætte den i omfattende velfærdsbesparelser og forringelse.

Højredrejningen kan således fortsat blive lig med dalende vælgertilslutning og et SF som frem til næste valg ligger nede omkring 4 %.

¹⁸) Jf. Jf. Klarskov, Kristian og Morten Skærbæk: SF barsler med en A – og en B – næstformand. Politiken 13.04.12

¹⁹) Jf. Jyllandsposten; SF s forliskurs. 13.04.12

²⁰) Jf. Beringske : Chokmåling ryster SF – mindre end LA. 11.04.12

²¹) Jf. Jyllandsposten; SF s forliskurs. 13.04.12

15. ET VARSEL FRA NORGE? ²²

Et nærliggende eksempel på, hvad det kan koste at gå i regering med socialdemokraterne kan måske findes i Norge, hvor SF s norske søsterparti SV ligesom midterpartiet Senterpartiet (De danske Radikales søsterparti i Norge) gik i regering med det socialdemokratiske Arbejderpartiet i 2005.

Forud var gået en periode, hvor det norske socialdemokrati – Arbejderpartiet – efter britisk og tysk forbillede havde forsøgt at slå ind på en neoliberalistisk, "New Labour inspireret" højredrejet politik, hvilket imidlertid kom til at koste dyrt, idet venstrefløjten – ligesom herhjemme under Thornings kopipolitik – gik over til SV, der temporært nåede op over 20 % og nærmede sig Arbejderpartiet i størrelse.

En historie, som jo minder meget om SF s herhjemme. Ligesom Søvndal herhjemme fik også SV s leder, Kristin Halvorsen, en fremtrædende post i den rød – grønne regering, hvor hun tilmed blev finansminister.

Efter valget fik SV – som nu herhjemme SF - vælgermæssige problemer, bl.a. fordi regeringsdeltagelsen ligesom herhjemme sled på partiet, som i samarbejdets navn slækkede på sine gamle principper og idealer.

Og ved valget i 2009 gik SV markant tilbage og Kristin Halvorsen måtte forlade finansministerposten til en mere ubetydelig ministerpost.

Da tilbagegangen fortsatte og SV endte helt nede omkring 4 %, måtte hun tilmed gå af som partileder.

16. UDSIGT TIL VALGNEDERLAG?

Allerede det kommende kommunalvalg risikerer at blive en begmand til et SF, der ikke har levet op til løfterne om forbedringer af skole, børnepasning og sundhed ved sidste kommunalvalg, men tværtimod mange steder som del af flertal bag S borgmestre har været med til at svinge sparekniven.

Og hvor SF på kommunalt landsplan ikke har været til at skelne fra den stærkt

²²) Jf. Sørensen, Lars Hovbakke SF og den norske model. Berlingske 16.03.12

højresocialdemokratiske kurs og ledelse under Jan Trøjborg.

Også det næste folketingsvalg risikerer at blive en gys for SF, der ved at lægge ryg til omfattende besparelser risikerer at afsnøre sig fra egne kernevælgere.

17. SF'S FREMTID?

Et problem med den højresocialdemokratiske drejning er, at der i forvejen er et højresocialdemokrati i Danmark – altså Socialdemokratiet.

Og er der basis for to sådanne partier?

Da SF ved valget i 2011 gik tilbage syntes det ikke mindst at være resultatet af, at vælgerne netop ikke kunne skelne SF fra S.

Højredrejning kan således på sigt komme til at rejse spørgsmålet om SF s eksistensberettigelse.

Bliver prisen for de 4 års regeringsdeltagelse og ministerposter. at SF ved næste valg bombes tilbage til ubetydelighed er det måske også spørgsmålet, om SF s "unge" ambitiøse løver bliver hængende i et marginaliseret SF?

18. INGEN GRUND TIL GLÆDE ELLER HOVEREN.

Der synes ingen grund til hverken at glæde sig eller hovere over SF s fortsatte højredrejning og deroute.

Ikke alene SF risikerer at tabe herved.

Men også arbejderbevægelsen og venstrefløjen i Danmark i bred forstand svækkes naturligvis, når de to væsentligste ikke – borgerlige partier – S og SF – overtager de borgerliges økonomiske politik.

Og værst: Forsvaret af velfærdsstaten svækkes – måske afgørende -, når S og SF i større omfang selv begynder at svinge sparekniven.

Man må håbe, at kræfter, som vil udvikle og ikke afvikle velfærdsstaten, finder sammen udenfor disse partier.

19. LØKKE TILBAGE – OG FRIT LØB MOD MINIMALSTATEN?

Bekymrende er også risikoen for sviende valgnederlag for S + SF ved næste valg, hvilket risikerer at sende begge partier ud i en søgen efter nye leder.

Men først og fremmest risikeres, at Løkke og et styrket Venstre nærmest fejles ind i regering – i et fravalg af SRSF.

Det vil formentlig blive et venstre og et Løkke, som i forstærket grad vil gennemsætte sin neoliberalistiske politik for tilbagerulning af velfærdsstaten.

Og hvis S + SF er stærkt svækkede og oven i købet selv har givet bolden op til afvikling af velfærden, vil Løkke kunne få frit løb mod minimalstaten.

Så risikerer vi, at velfærdsstaten i løbet af få år uigenkaldeligt nedbrydes.

Henrik Herløv Lund, uafhængig økonom – cand. scient. adm.

Ikke partitilknyttet medlem af centrum venstre

HENVISNING:

Vederlagsfrit abonnement på de to nyhedsbreve KRITISKE ANALYSER (om velfærd og økonomi) og KRITISKE DISKUSSIONER (om regering og politik) tegnes ved at maile til herloevlund@mail.dk

Alle rapporter og artikler kan downloades fra www.henrikherloevlund.dk